

Naam: M. Voogt/M. Kruijthof
Datum: 4 december 2018
Team/teamonderdeel: SL Strategie
Telefoonnummer: 54143

Collegevoorstel

Onderwerp	Algemene voorzieningen dagstructurering
Advies	Bespreekstuk
Is er een uiterste behandeldatum?	Ja, 18 december 2018
Hoofddopgave	Zorg (zelfredzaamheid & participatie)
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	-

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

In het kader van de Wmo wordt van inwoners verwacht dat zij zich zoveel mogelijk zelf redden en deelnemen aan de maatschappij. Het is de taak van de overheid om dit te ondersteunen, onder andere door te zorgen voor voldoende algemene voorzieningen die laagdrempelig zijn en toegankelijk voor alle inwoners die daar behoefte aan hebben. De algemene voorzieningen voor welzijnsactiviteiten dragen bij aan de zelfredzaamheid van mensen.

Voorgesteld besluit

1. Een pilot te starten in de periode 2019 tot en met 2021 voor de versterking van welzijnsactiviteiten gericht op dagstructurering.
2. Hiervoor een budget beschikbaar te stellen van 500.000 euro in 2019, 600.000 euro in 2020 en 630.000 euro in 2021.
3. Deze kosten als volgt te dekken:
 - a. Uit de bij de begroting 2019 beschikbaar gestelde innovatiemiddelen voor 200.000 euro in 2019 en 150.000 euro in 2020
 - b. Uit de beschikbare middelen voor maatwerk ondersteuning maatschappelijke deelname in 2019 voor 300.000 euro, in 2020 voor 450.000, en in 2021 voor 630.000 euro.

Inleiding

In de Sociale Agenda 2020 heeft de gemeente Almelo haar visie op sociale stijging vastgesteld. In het beleidsplan Samen Mee(r) doen is deze visie vertaald naar kerndoelen zoals autonomie/zelfredzaamheid, welbevinden en eigen kracht. Uitgangspunt hierbij is dat elk mens de intrinsieke motivatie heeft om zelf problemen op te lossen. Dit is eveneens vastgelegd in het coalitieakkoord Ambitie, Daadkracht en Vertrouwen. Daarin wordt het vertrouwen in de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners, in hun zelfredzaamheid en in hun vermogen om anderen behulpzaam te zijn, uitgesproken. Daarnaast is er sprake van een ombuigingsopgave. Dit voorstel komt hieraan tegemoet.

De vrij toegankelijke en algemene voorzieningen worden uitgebreid in de stad. Daarmee zetten we in op het creëren van voorliggende voorzieningen ten opzichte van maatwerkvoorzieningen. In dit kader maken wij onderscheid tussen de maatwerkvoorziening dagbesteding en de algemene voorziening welzijnsactiviteiten. De algemene voorziening is voorliggend ten opzichte van een maatwerkvoorziening

Onder dagbesteding verstaan wij:

- Activiteiten buitenshuis om sociaal isolement te voorkomen;
- Deelname aan georganiseerde activiteiten;
- (Betaald) werk met ondersteuning;
- Indien sprake is van een (chronische) arbeidsbeperking en waarbij de Participatiewet geen uitkomst biedt: aanleren werknemersvaardigheden;
- Ontlasten mantelzorger;
- Het aanbieden van routine en structuur voor de dag;
- Voorkomen van verwaarlozing/opname;
- Zoveel als mogelijk handhaven dan wel stimuleren van de zelfredzaamheid en cognitieve capaciteiten en vaardigheden;
- Stimuleren van niet-uitstelbare Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL)-handelingen zoals toiletgang, toezien op medicatie inname, nuttigen maaltijd.

Een welzijnsactiviteit in het kader van maatwerk dagbesteding mag alleen worden ingezet indien dit dient als middel om de in het persoonlijk ondersteuningsplan beschreven doelen te behalen.

Onder dagbesteding verstaan wij **niet**:

- Een reguliere dagstructurering die in de woon-/verblijfssituatie wordt geboden;
- Een welzijnsactiviteit zoals koffie drinken, spelletjes spelen, uitstapjes en dergelijke.

Onder welzijnsactiviteiten in een voorliggende, vrij toegankelijke (algemene) voorziening verstaan wij: Het groepsgewijs aanbieden van activiteiten die leiden tot het vergroten van het welbevinden van de deelnemer. De algemene voorziening is laagdrempelig en toegankelijk voor alle inwoners die daar behoefte aan hebben. Het is mogelijk om specifieke activiteiten te organiseren, gericht op specifieke doelgroepen, in aanvulling op het generieke aanbod.

NB. Bovengenoemde definities zijn afgestemd met de stadsadvocaat.

Voorstel

Het voorstel is om op basis van de uitgangspunten van het beleidsplan 'Samen Mee(r) Doen' (2014), het coalitieakkoord 'Ambitie, daadkracht en vertrouwen' (2018), te starten met het inrichten van een driejarige pilot voor het realiseren van algemene voorzieningen voor welzijnsactiviteiten in het kader van dagstructurering en hiervoor het instrument subsidie in te zetten.

Met het versterken van de algemene voorzieningen beoogt de gemeente de inzet en de kosten van maatwerkvoorzieningen te verminderen en daarmee een bijdrage te leveren aan de in de begroting 2019 opgenomen taakstelling voor zorg. De algemene voorziening is toegankelijk voor alle inwoners van Almelo. Hiervoor is geen indicatie of beschikking nodig.

Realisatie en monitoring

Ten behoeve van het versterken van de algemene preventieve voorziening van welzijnsactiviteiten in het kader van dagstructurering gelden de volgende uitgangspunten:

-
1. De welzijnsactiviteiten staan open voor **alle inwoners**, ongeacht afkomst, beperkingen en afstand tot de arbeidsmarkt (inclusie)
 2. De welzijnsactiviteit wordt, voor zover mogelijk, **wijkgericht** georganiseerd (goede spreiding over de stad; generiek en specifiek; afgestemd op wijkbehoefte; in opdracht van de wijk.
 3. Het aanbod is **betekenisgericht** (betekenisvol voor de deelnemer)
 4. Het aanbod is **ontwikkelingsgericht** (stimuleren en bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie)
 5. **Kwaliteit en veiligheid** voor de deelnemers worden gegarandeerd en continuïteit in ondersteuning wordt gewaarborgd
 6. Zo nodig worden minimumnormen gesteld aan het aantal beroepskrachten en vrijwilligers afhankelijk van de **groeps grootte**.
-

Deze uitgangspunten vormen de kaders voor de gesubsidieerde partners. Deze worden uitgewerkt en opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst waarin o.a. de prestatieafspraken worden vastgesteld.

Gedurende de pilot is het belangrijk om voortdurend de resultaten te monitoren. In het bijzonder gaat het daarbij om het uitwerken van een 'business case' waarin daadwerkelijke netto besparingen aangetoond worden. Het is daarbij belangrijk inzicht te krijgen in de instroom in de dagstructurering om te kunnen onderscheiden welke inwoners vanuit een maatwerkindicatie terecht komen in de algemene voorzieningen en wat de nieuwe instroom is. Beoordeeld moet worden of er sprake is van een (directe of indirecte besparing) doordat de inzet van een maatwerkvoorziening is voorkomen. Hiervoor is nauwe afstemming met de aanbieders (de gesubsidieerde partners) van de dagstructurering vereist. Wij leggen in de uitvoeringsovereenkomst vast wat dit betekent voor de frequentie en inhoud van afstemming.

De middelen die beschikbaar zijn voor het realiseren van de uitbreiding van de algemene voorzieningen worden verdeeld volgens het uitgangspunt dat de cliënt wordt geleid naar de algemene voorziening die voor hem of haar het geschiktst is. Gedurende de pilot monitoren wij of de verdeling van middelen klopt met de verdeling van cliënten. Ook monitoren we daar waar sprake is van groepsgewijze activiteiten voortdurend de bezettingsgraad van de verschillende groepen en stemmen met gesubsidieerde partners af of en wanneer het openen van een nieuwe groep of het uitbreiden van de openingstijden opportuun is.

Beoogd effect

- Sociale stijging door meer zelfredzaamheid en participatie
- Beperken van het gebruik en de kosten van maatwerkvoorzieningen door het bieden van een vrij toegankelijke algemene voorziening die voorliggend is op een maatwerkvoorziening indien dit passend is bij de ondersteuningsvraag van de inwoner. Concreet verwachten wij door het realiseren van een ruimere voorliggende voorziening netto besparingen oplopend van 300.000 euro in 2019 naar 440.000 euro in 2021.

Argumenten voor

1.1. Draagt bij tot het realiseren van de taakstelling op zorg

In de programmabegroting 2019 is een oplopende taakstelling opgenomen voor zorg. Deze pilot draagt voor een deel bij aan de realisatie hiervan.

1.2. Beweging van maatwerk naar voorliggend wordt in gang gezet.

Door de algemene voorliggende voorzieningen te versterken kan het indiceren van maatwerkproducten worden beperkt. Dit moet leiden tot een netto kostenbesparing.

1.3 Dit past binnen het uitgangspunt dat mensen de intrinsieke motivatie hebben om problemen zelf op te lossen.

Dit komt overeen met de kerndoelen autonomie/zelfredzaamheid, welbevinden en eigen kracht, geformuleerd in de Sociale Agenda 2020. Door het versterken van de algemene voorzieningen wordt uitstroom uit de duurdere maatwerkvoorzieningen mogelijk en beperken we nieuwe instroom. Dit is een van de uitgangspunten van het coalitieakkoord.

1.4 Door dit besluit ontstaan er voldoende algemeen voorliggende plekken

Binnen de huidige experimenten met welzijnsactiviteiten in het kader van dagstructurering wordt het plafond van het aantal beschikbare plekken bereikt. Door dit besluit ontstaan er voldoende plekken voor nieuwe instroom (preventie) en daarmee besparingen op de inzet van maatwerkvoorzieningen.

2.1. Beschikbaarheid middelen essentieel voor het realiseren van algemene voorzieningen.

Door het beschikbaar stellen van de benodigde middelen kunnen de gesubsidieerde partners de algemene voorzieningen realiseren, waardoor de verschuiving van de zwaardere maatwerkvoorzieningen naar de lichtere algemene voorzieningen in gang kan worden gezet.

2.2. Middelen voor maatwerkvoorzieningen worden ingezet voor de preventieve algemene voorzieningen

De middelen voor de maatwerkvoorzieningen zijn in de begroting geraamd voor de OMD. Deze worden na besluitvorming deels ingezet voor de preventieve algemene voorzieningen en deels komen deze ten goede aan de structurele besparing op de Zorg.

Kanttekeningen

1.1. Doorverwijzing naar een algemene voorziening in plaats van een indicatie voor een maatwerkvoorziening kan leiden tot bezwaarprocedures na herindicaties.

In het geval er sprake is van een herindicatie is de kans reëel dat cliënten rekenen op een nieuwe indicatie. Zij kunnen bezwaar maken tegen het besluit dat niet opnieuw een indicatie wordt afgegeven. Dit leidt tot een zwaardere belasting van de juridische ondersteuning. Goede communicatie hierover en het organiseren van 'warme overdracht' kan dit beperken.

1.2. De gemeente is afhankelijk van de mate van samenwerking tussen de betrokken partijen ten aanzien van het op tijd realiseren van voldoende algemene voorzieningen.

Om adequaat voldoende algemene voorzieningen te realiseren is nauwe samenwerking tussen de genoemde partijen noodzakelijk. Zij zijn complementair aan elkaar. Door de verdeling van middelen te laten aansluiten op de verdeling van cliënten realiseren we als gemeente een 'level-playing-field'. Voor de initiële verdeling van middelen is de behoeftebepaling aangegeven door wijkteams leidend.

1.3. Zijn de partijen bereid om na de verdeling van het beschikbare budget de algemene voorzieningen te realiseren?

Na de verdeling van het beschikbare budget is het de vraag of de gesubsidieerde partijen in staat en bereid zijn om voor de toegedeelde bedragen de uitbreiding van de algemene voorzieningen te realiseren. Door heldere afspraken te maken in de uitvoeringsovereenkomsten voorkomen we dat we achteraf geconfronteerd worden met tegenvallers.

1.4 Er zullen altijd maatwerkvoorzieningen beschikbaar moeten zijn.

Telkens als een aanvraag om een maatwerkvoorziening wordt ontvangen, moet een zorgvuldige toegangsprocedure worden doorlopen om de hulpvraag van de cliënt, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen. Als een algemene voorziening niet volstaat, dan moet conform onze verantwoordelijkheden op grond van de Wmo een maatwerkvoorziening geleverd kunnen worden.

2.1 Aanzuigende werking van inwoners die niet tot de doelgroep behoren

Er is een risico dat de algemene voorziening gebruikt gaat worden door inwoners die niet tot de doelgroep behoren waardoor faciliteiten uiteindelijk onvoldoende beschikbaar zijn. Het is realistisch om te veronderstellen dat dit een preventieve werking heeft op de instroom van maatwerkvoorzieningen. Het is daarmee geen ongewenste beweging. In de afspraken met subsidiepartners leggen wij vast hoe we de bezetting van de voorziening monitoren zodat tijdig bijsturen mogelijk is.

Alternatieven

Het alternatief voor de algemene voorzieningen zijn de maatwerkvoorzieningen. Deze zijn duurder. Voor een belangrijke groep inwoners die hier nu gebruik van maken (naar schatting 57%) is op grond van hun ondersteuningsvraag deze duurdere voorziening echter niet nodig. Zij zouden voldoende ondersteund kunnen worden middels een algemene voorziening. Gevolg is dat er dan geen bijdrage geleverd wordt aan de in de programmabegroting 2019 opgenomen taakstelling op zorg.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

Financiële effecten maatwerk naar voorliggend (x € 1.000)

	Budget	2019	2020	2021
Kosten OMD1 bij ongewijzigd beleid		1.900	1.900	1.900
Gewijzigd beleid:				
Algemene voorziening tlv innovatiebudget		200	150	0
Algemene voorziening tlv budget OMD		300	450	630
		500	600	630
Kosten OMD1 na gewijzigd beleid		1.100	900	830
Totaal kosten na gewijzigd beleid		1.600	1.500	1.460
Besparing		300	400	440

Uitvoering

Voor het realiseren van voldoende en passend aanbod maken wij afspraken met betrokken partijen via een uitvoeringsovereenkomst.

Bijlagen

Persbericht

Procesinformatie

Intern overleg

Overleg heeft plaatsgevonden met de projectleider inkoop jeugd, manager wijkteams, met de financieel adviseur, met de opdrachtgever voor dit project.

Afstemming met portefeuillehouder

Afstemming heeft plaatsgevonden in het portefeuillehouders overleg.

Directie-advies

B&W voorstel met directie advies (uitgebreide route)

Communicatie over het besluit

Er wordt een persbericht (zie bijlagen) uitgebracht.

Verder regulier